

Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo

Helsingin kaupunginmuseo on lähettänyt lehtemme toimitukselle vuosikertomuksensa 1990. Kaupunginmuseo säilyttää ja kartuttaa 815 520 esineen ja valokuvan kokoelmaa, jonka tarkoituksena on valaista kaupungin syntyä, kehitystä, ulkoasua ja yhteiskuntaelämää alkaen merenrannan kalastuspaikasta aina urbaaniin nykypäivään saakka.

Kaupunginmuseon kävijämäärä nousi kuluneena toimintakautena 10 000:llä. Määrä on suuri ja se näkyi myös näyttelypisteissä. Syytä kävijänousuun voi vain arvailla. Toimintakautena oli mielenkiintoisia näyttelyitä ja multivisiot pyörivät Hakasalmen huvilassa koko ajan. Voikin olettaa, että syynä on kaupunkilaisten lisääntynyt kiinnostus kaupunkihistoriaa kohtaan; kulttuurihistoriallinen aktivoituminen kaupunkilaisten keskuudessa. Museo pitää kävijämäärän nousua erittäin onnellisena asiana ja pyrkii jatkossakin huomioimaan asiakkaitensa toiveet.

Kulunut vuosi oli C.L. Engelin 150-vuotismuistovuosi ja kaupunginmuseo osallistui juhluvuoden viettoon usealla alueella. Muoviyhdistyksen 50-vuotisjuhla varten yhteistyössä rakennettu näyttely »Nappikaupasta muovi-aikaan» keräsi sekin laajan yleisön,

joka oli kiinnostunut muovista ja sen menneisyydestä. Kaupunginmuseon uusi pienoismultivisio »Kis, kis! Hau, hau!» kertoi valokuvauksen historiasta lemmikkieläinten kautta ja se saavutti erityisesti lastenpäiväkotien ehdottoman suosion. Kaupunginkansliän tiedotustoimiston tuottaman »Modernia nostalgiaa»-näyttelyn mukana pohjoismaiden pääkaupungeissa ovat pyörineet museon multivisiot »Sotaa ja rauhaa» ja »Metropoli». »Modernia nostalgiaa»-näyttelyssä on ollut myös Signe Branderin valokuvista koottu pieni osasto.

Kokoelmat

Paikallisen luonteensa mukaisesti Helsingin kaupunginmuseon tallennustoiminta keskittyy Helsingin ja helsinkiläisten historiaan. Keruun piiriin kuuluu siis yhtä hyvin mm. Helsinki-aiheinen taide, kodin tekniikka, sisustus- ja käyttöesineet, pukeutuminen, urheiluvälineet tai lelut kuin myös eri ammattien ja tuotantolaitosten työn välineet sekä tuotteet. Lisäksi muscoviraston asettaman, valtakunnallista

C.L. Engelin 150-vuotisjuhluvuoden näyttely »350 vuotta Suurtorista Senaatintoriksi» oli Hakasalmen huvilassa 3. 7.—30. 9. 1990.

museoiden työnjakoa pohtineen dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistiossa vuodelta 1987 edellytetään kaupunginmuseon painottavan nykyajan ja lähimenneisyyden tallennuksessa erityisesti mm. julkista hallintoa, julkisten tilojen sisustusta, maa-, vesi-, ilma- ja tietoliikennettä, poliisi-, palo- ja pelastustointia, vankeinhoitoa, elinkeino- ja ammattijärjestöjä, uskonnollisia yhteisöjä sekä ruokataloutta. Dokumentoinnin alue on siis hyvin laaja.

Velvoitteiden täyttäminen on kuitenkin koettu mahdolliseksi runsaan ja museon toimialueesta tietoisien lahjoitajakunnan — niin yksityishenkilöiden kuin yhteisöjenkin — ansiosta jopa niin, että kokoelmien kasvua on viime vuosina pyritty rajoittamaan. Syynä on lähinnä ollut se, että museon muiden toimintojen runsauden vuoksi henkilökuntaa on ollut mahdotonta irroittaa pelkästään esinetutkimukseen kokoelmien kasvun edellyttämässä määrin eikä tutkimaton ja hoitamaton kokoelma vastaa tarkoitustaan. Toinen, varsin konkreettinen syy on se, että museon varastotilat ovat rajalliset.

Kasvun hillintä on lähinnä tapahtunut karsimalla ostot minimiin, välttämällä turhaa päällekkäisyyttä ja valitsemalla anonyymin »historiattoman» esineen sijasta korostuneen helsinkiläistä esineistöä, jolla on »tarina»,

4. 10. 1990 avattiin näyttely »Nappikaupasta muoviaikaan», joka kertoi muovin historiasta.

taustatietoa käyttäjistään ja käytöstä. Runsauden sijasta on pyritty laatuun ja monipuolisuuteen sekä vanhan kokoelman puutteiden täydentämiseen. Koska museolla on vastuu hyvän esineistön tallentamisesta ja kun hyvää esineistöä jatkuvasti meille tarjotaan, on kasvu edelleenkin runsasta. Tämä puolestaan edellyttää jatkossa panos-

tusta kokoelmien inventointiin ja tutkimukseen lähitulevaisuuden ja ennen kaikkea uudisrakennuksen näyttelytarpeita ajatellen. □

Ylipormestari Raimo Ilaskivi avasi 26. 4. 1990 näyttelyn »Täällä nousee ihmetys huippuunsa, Suomen ensimmäiset messut 1920».

